

valoarea lor de intrare, care se utilizează pentru scăderea din gestiune a respectivelor bunuri.

În altă ordine de idei, se impune a fi avute în vedere, atunci când este cazul, **evenimentele ulterioare datei bilanțului**, favorabile sau nefavorabile, care au loc între data acestuia și data aprobării situațiilor financiare anuale.

Asemenea evenimente permit obținerea de informații suplimentare care determină fie înregistrări în contabilitatea veniturilor sau a cheltuielilor, pentru prezentarea unei imagini fidele, fie doar oglindirea lor în notele explicative, pentru a fi cunoscute de utilizatorii de informații.

Din categoria evenimentelor cu reflectare în situațiile financiare se exemplifică rezolvarea atât a unui litigiu, prin ajustarea unui provizion deja recunoscut sau recunoașterea unui nou provizion, cât și a insolvenței unui client, prin ajustarea valorii contabile a creanței comerciale.

Din categoria evenimentelor care necesită doar oglindire în notele explicative, deci fără înregistrări contabile, se exemplifică diminuarea valorii de piață a investițiilor financiare.

În contextul celor prezentate anterior se menționează că în cazul uneia sau mai multor categorii semnificative de evenimente ulterioare datei bilanțului, care afectează posibilitatea utilizatorilor situațiilor financiare de a face evaluări și a lua decizii corecte, entitatea are obligația să prezinte informații asupra naturii evenimentului, precum și o estimare a efectului său financiar sau o mențiune potrivit căreia o astfel de estimare nu poate fi efectuată.

O altă problemă cu implicații asupra imaginii fidele privind situațiile financiare anuale se referă la **corectarea erorilor contabile produse în exercițiile anterioare**, ceea ce se realizează prin afectarea rezultatului reportat.

Astfel de erori se referă la efectele greșelilor matematice, celor de aplicare a politicilor contabile și a ignorării sau interpretării greșite a evenimentelor și fraudelor, erori pentru care informațiile aferente au fost disponibile în momentul în care situațiile financiare ale acelor perioade au fost autorizate în vederea emiterii și, totodată, ar fi putut fi obținute în mod rezonabil și luate în considerare la întocmirea și prezentarea acelor situații financiare.

Este important de menționat și faptul că se efectuează corectarea erorilor chiar și în cazul în care această operație generează pierdere contabilă, situație pentru care există obligația de a fi acoperită înaintea efectuării oricărei repartizări din profit.

Totodată, se reține că prin corectarea erorilor ce privesc exercițiile financiare precedente nu sunt modificate situațiile financiare anuale corespunzătoare respectivelor exerciții, iar informațiile comparative prezentate în situațiile financiare curente nu se ajustează, ele se vor reflecta numai în notele explicative.

BAZELE STATISTICII

I. Indicatorii tendinței centrale

I. Media

Media nivelurilor individuale ale unei variabile (caracteristici) statistice este expresia sintetizării într-un singur nivel reprezentativ a tot ceea ce este esențial, tipic și obiectiv în apariția, manifestarea și dezvoltarea acesteia.

a. Media aritmetică

Media aritmetică se folosește atunci când fenomenul supus cercetării înregistrează modificări aproximativ constante, în progresie aritmetică, prezentând, deci, o tendință liniară.

Media aritmetică simplă se folosește pentru seriile simple, adică în cazul în care numărul variantelor caracteristicii studiate este egal cu numărul unităților sau când se cunoaște

nivelul totalizat al caracteristicii și numărul unităților: $\bar{x} = \frac{\sum x_i}{n}$; $i = \overline{1, n}$.

Media aritmetică ponderată este întâlnită în cazul seriilor de distribuție, când unele variante ale caracteristicii se înregistrează de mai multe ori. Dacă fiecare variantă x_i a caracteristicii are o frecvență de apariție f_i în colectivitate, atunci suma simplă este înlocuită cu suma produsului $x_i \cdot f_i$, rezultând: $\bar{x} = \frac{\sum x_i \cdot f_i}{\sum f_i}$; $i = \overline{1, n}$.

b. Media armonică

Media armonică se determină doar pentru variabile cantitative și se aplică numai în cazuri speciale. În general, utilizarea acestui tip de medie este recomandat atunci când două variabile interdependente se află în raport de inversă proporționalitate.

Media armonică are, în principiu, aceeași metodologie de calcul ca media aritmetică, funcția determinantă fiind tot de tip adițional; deosebirea constă în aceea că nu se folosesc variantele $x_1, x_2, \dots, x_n$, ci inversul acestora, adică $\frac{1}{x_1}, \frac{1}{x_2}, \dots, \frac{1}{x_n}$.

Media armonică simplă este specifică seriilor simple, determinându-se astfel: $\bar{x}_h = \frac{n}{\sum \frac{1}{x_i}}$

Media armonică ponderată se utilizează în cazul seriilor de frecvențe, determinându-se astfel:

$$\bar{x}_h = \frac{\sum f_i}{\sum \frac{1}{x_i} \cdot f_i}$$

c. Media pătratică

Media pătratică se folosește în cazul în care fenomenele înregistrează creșteri, aproximativ, în progresie exponențială, adică atunci când creșterea este mai lentă la începutul seriei și din ce în ce mai pronunțată spre sfârșitul acesteia, fiind utilizată, deci, în analiza tendințelor neliniare, de tip exponențial. Este folosită și ca model matematic în calculul indicatorilor sintetici ai variației (abaterea standard).

Media pătratică se determină în mod asemănător mediei aritmetice, funcția determinantă fiind tot de tip adițional, cu deosebirea că, în cazul mediei pătratice, se folosește pătratul caracteristicii.

Media pătratică simplă este utilizată pentru seriile simple și se determină astfel: $\bar{x}_p = \sqrt{\frac{\sum x_i^2}{n}}$.

Media pătratică ponderată se utilizează pentru seriile de frecvențe, obținându-se astfel:

$$\bar{x}_p = \sqrt{\frac{\sum x_i^2 \cdot f_i}{\sum f_i}}$$

d. Media geometrică

Media geometrică se folosește în cazurile în care fenomenele înregistrează modificări, aproximativ, în progresie geometrică. Se utilizează mai frecvent în situația în care diferențele dintre variantele caracteristicii sunt mai mari la începutul seriei și din ce în ce mai mici către sfârșitul acesteia. Rezultă că, media geometrică este recomandată pentru analiza tendințelor neliniare care evidențiază creșteri la început și o atenuare a acestora spre sfârșitul seriei.

Este folosită ca model matematic în calculul unuia dintre indicatorii sintetici ai seriilor cronologice (indicele mediu al dinamicii).

În cazul mediei geometrice funcția determinantă este de tipul produsului.

Media geometrică simplă este specifică seriilor simple, determinându-se astfel: $\bar{x}_g = \sqrt[n]{\prod x_i}$.

Media geometrică ponderată se determină pentru seriile de frecvențe, astfel: $\bar{x}_g = \sqrt[n]{\prod x_i^{f_i}}$.

2. Mediana

Mediana reprezintă acea valoare care împarte seria (ordonată crescător sau descrescător) în două părți egale.

- **Pentru o serie simplă** vom parcurge etapele:
  - se ordonează crescător sau descrescător elementele seriei;
  - se calculează valoarea mediană într-una din următoarele două variante:
  - dacă seria are un număr impar de termeni, atunci: $Me = x_{\frac{n+1}{2}}$;
  - dacă seria este formată dintr-un număr par de termeni, atunci mediana este semisuma termenilor de rang $\frac{n}{2}$ și $\frac{n}{2} + 1$, adică: $Me = \frac{x_{\frac{n}{2}} + x_{\frac{n}{2}+1}}{2}$.
- **Pentru seriile de distribuție** se calculează astfel:

Pentru o serie de distribuție după variante, determinarea mediane presupune parcurgerea următoarelor etape:

  - se determină frecvențele cumulate crescător sau descrescător (Fc_i);
  - determinăm unitatea mediană după relația: $U_{Me} = \frac{n}{2}$;
  - stabilim mediana, care este egală cu prima valoare din cadrul seriei de valori pentru care: $U_{Me} \leq Fc_i$.

Pentru o serie de distribuție pe intervale, determinarea mediane se face parcurgând etapele următoare:

  - se determină frecvențele cumulate crescător sau descrescător (Fc_i);
  - determinăm unitatea mediană după relația: $U_{Me} = \frac{n}{2}$;
  - se stabilește intervalul median $I_{Me} = (x_{Me}^{inf}, x_{Me}^{sup})$, respectiv intervalul pentru care este respectată relația: $U_{Me} \leq Fc_i$;
  - se calculează mediana cu ajutorul relației: $Me = x_{Me}^{inf} + \left(\frac{n}{2} - S_n\right) \cdot \frac{k}{f_{Me}}$,

unde: x_{Me}^{inf} – reprezintă limita inferioară a intervalului median;
 S_n – reprezintă suma frecvențelor care preced intervalul median;
 k – mărimea intervalului în care se plasează mediană;
 f_{Me} – frecvența intervalului median.

3. Modul

Modul (dominanta) reprezintă valoarea caracteristicii care are frecvența cea mai mare.

Se calculează cu ajutorul relației:

$$Mo = x_{Mo}^{inf} + k \frac{\Delta_1}{\Delta_1 + \Delta_2},$$

unde: k – reprezintă mărimea intervalului modal;

Δ_1 – reprezintă diferența dintre frecvența maximă și frecvența intervalului precedent: $\Delta_1 = f_{Mo} - f_{Mo-1}$;

Δ_2 – reprezintă diferența dintre frecvența maximă și frecvența intervalului următor: $\Delta_2 = f_{Mo} - f_{Mo+1}$;

II. Indicatorii variației

a. Abaterea standard (σ). Denumită și *abatere medie pătratică*, **abaterea standard** se calculează ca o medie pătratică simplă sau ponderată a abaterilor valorilor seriei față de media lor, respectiv rădăcina pătrată din dispersie:

- $\sigma = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n}}$ - pentru serii simple;

- $\sigma = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2 f_i}{\sum f_i}}$ - pentru serii de frecvențe.

b. Coeficientul de variație, propus de Pearson, se calculează ca raport între abaterea standard și nivelul mediu, adică: $Cv = \frac{\sigma}{\bar{x}} \cdot 100$.

III. Sondajul statistic

Sondajul simplu întâmplător

Acest tip de sondaj se utilizează la cercetarea populațiilor statistice care prezintă un grad de omogenitate ridicat.

În cazul acestui tip de sondaj se utilizează următorii indicatori:

Tip sondaj Indicatori	repetat	Nerepetat
Eroarea medie de reprezentativitate	$\mu_{rep} = \sqrt{\frac{\sigma_s^2}{n}}$	$\mu_{nrep} = \sqrt{\frac{\sigma_0^2}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$
Eroarea limită admisă	$\pm \Delta x_{rep} = t \sqrt{\frac{\sigma_0^2}{n}}$	$\pm \Delta x_{nrep} = t \mu_{nrep} = t \sqrt{\frac{\sigma_0^2}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$
Volumul eșantionului	$n = \frac{t^2 \sigma_0^2}{\Delta x_{rep}^2}$	$n_{nrep} = \frac{t^2 \sigma_0^2}{\Delta x_{nrep}^2 + \frac{t^2 \sigma_0^2}{N}}$

IV. Analiza seriilor cronologice

Indicatorii dinamicii

Pentru a caracteriza dinamica fenomenelor economico-sociale, prelucrarea unor serii dinamice conduce la obținerea unei varietăți de indicatori. După modul de calcul și exprimare aceștia pot fi grupați în trei categorii: indicatori absoluți, indicatori relativi, indicatori medii.

- **Indicatorii absoluți** – se exprimă în aceeași unitate de măsură cu fenomenul supus cercetării. În cadrul lor întâlnim două categorii:
  - ▶ **nivelul absolut** – este dat de șirul nivelurilor fenomenului a cărui evoluție se urmărește. Dacă seria este simplă, atunci nivelurile absolute pentru variabila Y sunt $y_1, y_2, \dots, y_n$;
  - ▶ **modificarea absolută** – se determină ca diferență între nivelurile absolute ale uneia dintre variabilele seriei, luate succesiv, și un nivel oarecare considerat bază de comparație:
    - *cu baza fixă* – arată cu cât a crescut sau a scăzut nivelul indicatorului y față de perioada de bază. Relația de calcul este următoarea: $\Delta_{t/1} = y_t - y_1$;
    - *cu baza în lanț* – arată cu cât a crescut sau a scăzut nivelul indicatorului y de la o perioadă la alta. Relația de calcul este următoarea: $\Delta_{t/t-1} = y_t - y_{t-1}$,
- **Indicatorii relativi** – se calculează ca raport între doi indicatori absoluți ai aceluiași fenomen. În cadrul lor întâlnim indicele dinamicii □ i ritmul.
  - ▶ **Indicele dinamicii** – se calculează ca raport între nivelul indicatorului de comparat și nivelul indicatorului folosit ca bază de comparație. În funcție de baza de comparație aleasă, indicele dinamicii poate fi de două feluri:
    - *cu baza fixă* – când arată proporția existentă între nivelul indicatorului de comparat și nivelul indicatorului din perioada de bază. Relația de calcul este: $I_{t/1} = \frac{y_t}{y_1}$;

- *cu baza în lanț* – când arată proporția existentă între nivelul indicatorului de comparat și nivelul indicatorului din perioada precedentă. Relația de calcul este:

$$I_{t/t-1} = \frac{y_t}{y_{t-1}}.$$

- ▶ **Ritmul dinamicii** – exprimă, în mărimi relative, cu cât a crescut sau a scăzut nivelul fenomenului cercetat în perioada de timp considerată. În funcție de baza de comparație aleasă, ritmul dinamicii poate fi:

- *cu baza fixă* – reflectă creșterea sau scăderea relativă a fenomenului cercetat în fiecare perioadă față de perioada de comparație. Se calculează folosind relațiile:

$$R_{t/l} = \frac{y_t - y_l}{y_l} \cdot 100 = \frac{\Delta_{t/l}}{y_l} \cdot 100 = (I_{t/l} - 1) \cdot 100;$$

- *cu baza în lanț* – reflectă creșterea sau scăderea relativă a fenomenului cercetat dintr-o perioadă față de perioada anterioară. Se calculează cu relațiile:

$$R_{t/t-1} = \frac{y_t - y_{t-1}}{y_{t-1}} \cdot 100 = \frac{\Delta_{t/t-1}}{y_{t-1}} \cdot 100 = (I_{t/t-1} - 1) \cdot 100.$$

- **Indicatorii medii** – sunt indicatori calculați pe baza tuturor termenilor seriei cronologice. Astfel, în timp ce indicatorii absoluți și relativi ne arată nivelurile individuale înregistrate de-a lungul perioadei, indicatorii medii reunesc aceste valori individuale într-una singură. În această categorie de indicatori regăsim: nivelul mediu, modificarea medie, indicele mediu și ritmul mediu.

- ▶ **nivelul mediu** – se calculează în mod diferit după cum seria dinamică este de *intervale* sau de *momente*:

- *dacă seria cronologică este de intervale*, nivelul mediu se calculează folosind:

- media aritmetică – dacă valorile $\Delta_{t/t-1}$ sunt aproximativ constante;
- media pătratică – dacă valorile $\Delta_{t/t-1}$ sunt mai mici la începutul seriei și din ce în ce mai mari spre sfârșitul acesteia;
- media geometrică – dacă valorile $\Delta_{t/t-1}$ sunt mai mari la începutul seriei și din ce în ce mai mici spre sfârșitul acesteia.

- *dacă seria cronologică este de momente*, nivelul mediu se determină ca o medie cronologică. Media cronologică este, în principiu, o medie aritmetică, și se determină în două etape: a) *calculul mediilor mobile* – acum are loc transformarea seriei de momente în serie de intervale, mediile mobile nefiind altceva decât medii aritmetice simple calculate din câte doi, trei sau mai mulți termeni ai seriei, în cadrul cărora unul sau mai mulți termeni se repetă; b) *calculul mediei cronologice* – se obține ca medie aritmetică a mediilor mobile. Intervalele dintre momentele seriei pot fi egale sau inegale, rezultând medii cronologice simple sau ponderate.

Media cronologică simplă este utilizată în cazul în care intervalele dintre momente sunt egale ($t_1 = t_2 = \dots = t_k$, unde k – numărul mediilor mobile sau numărul intervalelor dintre momente, $k = n - 1$). Determinarea mediei cronologice simple se face după etapele precizate anterior, astfel:

- calculul mediilor mobile: $\bar{x}_i = \frac{x_i + x_{i+1}}{2}$;

- calculul mediei cronologice simple: $\bar{x}_c = \frac{\sum_{i=1}^k \bar{x}_i}{k}$.

În practică se folosește mai frecvent o relație derivată din relația de bază, în cadrul căreia se preiau direct variantele x_i , fără a mai parcurge cele două etape enunțate anterior. La această relație se ajunge prin înlocuirea mediilor mobile cu formulele lor de calcul:

$$\bar{x}_c = \frac{\sum_{i=1}^k \bar{x}_i}{k} = \frac{\bar{x}_1 + \bar{x}_2 + \dots + \bar{x}_k}{k} = \frac{\frac{x_1 + x_2}{2} + \frac{x_2 + x_3}{2} + \dots + \frac{x_{n-1} + x_n}{2}}{k} \Rightarrow \bar{x}_c = \frac{\frac{x_1}{2} + x_2 + x_3 + \dots + \frac{x_n}{2}}{k}.$$

Media cronologică ponderată se folosește atunci când intervalele dintre momente sunt inegale ($t_1 \neq t_2 \neq \dots \neq t_k$). Ca și în cazul mediei cronologice simple, media cronologică ponderată se determină urmând cele două etape:

- ▶ calculul mediilor mobile: $\bar{x}_i = \frac{x_i + x_{i+1}}{2}$;
- ▶ calculul mediei cronologice ponderate: $\bar{x}_c = \frac{\sum_{i=1}^k \bar{x}_i t_i}{\sum_{i=1}^k t_i}$.
- ▶ **modificarea medie** – exprimă, sub formă de medie, modificarea înregistrată în fiecare perioadă a seriei cronologice. Se calculează ca o medie aritmetică simplă a modificărilor cu baza în lanț, pe baza relației următoare:

$$\bar{\Delta} = \frac{\sum A_{t/t-1}}{n-1} = \frac{A_{t/t}}{n-1}.$$

Modificarea medie prezintă importanță pentru stabilirea tendinței (trendului) unui fenomen, astfel:

- dacă $\bar{\Delta} > 0 \Rightarrow$ tendință evolutivă (crescătoare);
- dacă $\bar{\Delta} < 0 \Rightarrow$ tendință involutivă (descrescătoare).

De asemenea, acest indicator permite ajustarea seriei dinamice și elaborarea de prognoze privind evoluția viitoare a fenomenului analizat.

- ▶ **indicele mediu** – reunește într-un singur indicator nivelurile individuale ale indicilor cu baza în lanț calculați pentru o serie dinamică. Se determină ca o medie geometrică simplă a indicilor cu baza în lanț, pe baza relației: $\bar{I} = \sqrt[n-1]{\prod I_{t/t-1}} = \sqrt[n-1]{I_{t/t}}$.

Indicele mediu se folosește la ajustarea seriei dinamice, precum și la determinarea ritmului mediu.

- ▶ **ritmul mediu** – arată cu cât a crescut sau a scăzut în medie, pe fiecare perioadă, fenomenul analizat și se exprimă în procente. Se calculează pe baza relației: $\bar{R} = (\bar{I} - 1) \cdot 100$.

V. Analiza statistică a legăturilor cauzale dintre fenomene

Expresia sintetică a intensității legăturii cauzale dintre fenomene - poartă denumirea de **corelație**.

Corelația simplă liniară

Are la bază utilizarea funcției liniare pentru analiza regresiei:

$$Y_x = a + bx$$

în care:

- Y_x - valorile calculate (teoretice) ale variabilei rezultative Y prin funcția de regresie;
- a - valoarea pe care o ia variabila rezultativă atunci când variabila factorială nu o influențează;
- b - coeficientul de regresie - arată contribuția modificării cu o unitate a variabilei factoriale la modificarea valorii variabilei rezultative;
- x - valorile $x_1, x_2, x_3, \dots, x_n$, ale variabilei factoriale X.

Intensitatea corelației liniare

Determinarea intensității corelației liniare se realizează cu ajutorul coeficientului de corelație liniară al lui Pearson care se determină cu ajutorul uneia din relațiile următoare:

$$r_{y,x} = \frac{n \sum x_i y_i - \left(\sum x_i \right) \left(\sum y_i \right)}{\sqrt{\left[n \sum x_i^2 - \left(\sum x_i \right)^2 \right] \left[n \sum y_i^2 - \left(\sum y_i \right)^2 \right]}} \quad \text{sau} \quad r_{y,x} = \frac{\sum (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum (x_i - \bar{x})^2 \cdot \sum (y_i - \bar{y})^2}}$$

STATISTICĂ ECONOMICĂ

I. Statistica producției industriale

Principali indicatori ai producției industriale

Producția industrială este rezultatul **direct** și **util** al activității agenților economici din sectorul industrial.

Diversitatea și complexitatea producției industriale au condus la o mare varietate de modalități de măsurare și exprimare a rezultatelor activității economice:

- ◆ **Producția fizică (Pf)** – numită și producția în unități naturale, este indicatorul de bază care măsoară rezultatele obținute în procesul de producție, exprimând cantitățile diferitelor bunuri materiale și nemateriale (produse finite, semifabricate, servicii industriale) realizate de o întreprindere industrială într-o anumită perioadă de timp. Acest indicator se determină la nivelul fiecărui produs sau pe grupe omogene de produse, atât din punct de vedere al utilității, cât și al caracteristicilor tehnico-economice.

Indicatorii fizici au o serie de avantaje dar și o serie de limite. Mare parte din limitele indicatorilor fizici – dar, din păcate, și o mare parte din avantajele acestora – sunt eliminate prin folosirea indicatorilor în expresie valorică (bănească).

- ◆ **Valoarea producției fizice (Vpf)** – reprezintă valoarea tuturor produselor finite, semifabricatelor și serviciilor cu caracter industrial realizate în decursul unei perioade și livrate în afară sau consumate intern în sectoarele neindustriale ale unității.

Indicatorul prezintă avantajul că exprimă întregul volum al producției fizice, indiferent de unitatea naturală de exprimare sau de destinația acesteia (consum intern sau livrare către terți), dar nu surprinde modificările soldului producției neterminate.

- ◆ **Valoarea producției industriale (Vpi)** – reprezintă valoarea produselor finite fabricate, livrate sau destinate livrării, a semifabricatelor livrate din producția proprie, a prelucrării materiilor prime și a materialelor clienților, a lucrărilor (serviciilor) cu caracter industrial prestate terților, precum și a diferenței de stoc de semifabricate și producție neterminată.

- ◆ **Producția marfă fabricată (Pm)** – este un indicator valoric esențial al activității întreprinderii, deoarece exprimă volumul rezultatelor obținute în perioada de analiză ce îndeplinesc cerințele pieței. Determinat, frecvent, pentru perioade scurte de timp (lună, trimestru) indicatorul cuprinde: valoarea produselor finite, a semifabricatelor livrate, a lucrărilor cu caracter industrial executate pentru terți, pe baza unor comenzi și destinate satisfacerii unor nevoi sociale.

- ◆ **Producția marfă vândută și încasată (Pmvî)** – (producția livrată și decontată) este indicatorul valoric care reflectă, la nivelul firmei, relațiile de decontare dintre aceasta și beneficiarii săi. El include acele elemente ale producției care au fost livrate (executate) către beneficiari și care au fost decontate de către aceștia în cursul perioadei de analiză, indiferent de perioada în care au fost livrate produsele (executat livrările). Calculul indicatorului *producție marfă livrată și decontată* presupune parcurgerea completă de către capitalul circulant al firmei producătoare a celor trei faze: aprovizionare, producție și desfacere; el încheie, la nivelul agentului economic, circuitul economic al mărfurilor, prin recuperarea efectivă a sumelor echivalente valorii acestora de la beneficiari.

Componentele indicatorului *Pmvî* sunt: totalitatea cheltuielilor incluse în prețul de producție folosit la evaluarea mărfurilor și serviciilor realizate în perioada de analiză – *Pp* –